

KLIIAMINISTER
MÄÄRUS

**Ettevõtete ressursitõhususe investeeringute toetuse andmise
tingimused ja kord perioodil 2021–2027**

Määrus kehtestatakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse § 10 lõike 2 alusel.

**1. peatükk
Üldsätted**

§ 1. Reguleerimisala

(1) Määrusega reguleeritakse toetuse andmise tingimusi „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2021–2027“ (edaspidi *rakenduskava*) poliitikaeesmärgi nr 2 „Rohelisem Eesti“, erieesmärgi nr 6 „Ring- ja ressursitõhusale majandusele ülemineku edendamine“ meetme 21.2.4.1 „Ringmajanduse korraldamine“ sekkumises nr 21.2.4.12 „Tööstuse ja teenindussektori, sh VKE-de energia- ja ressursitõhususe tõstmine ja auditite toetamine“.

(2) Toetust eraldatakse 2023–2026 riigi eelarvestrateegia programmi „Keskkonnakaitse ja -kasutus“ meetme „Ringmajanduse korraldamine“ tegevuse „Ressursitõhususe ja ökoinnovatsiooni edendamine“ tulemuste saavutamiseks.

(3) Toetatavate tegevuste valimiseks kasutatavad valikukriteeriumid ja meetodikad vastavad Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ (edaspidi *ühendmäärus*) §-le 7.

§ 2. Terminid

(1) Määruses kasutatakse termineid ühendmääruse ning muid valdkondi reguleerivate õigusaktide tähenduses.

(2) Käesoleva määruse tähenduses:

1) *abikõlblik kulu* on projekti toetusest rahastatava tegevuse elluviimiseks vajalik ja mõistlik toetatav kulu, sealhulgas omafinantseering, mis on tekkinud abikõlblikkuse perioodil ning mille aluseks olevad tegevused on kooskõlas Eesti ja Euroopa Liidu õigusega;

2) *abikõlblikkuse periood* on ajavahemik, millal projekti toetatavad tegevused algavad ja lõpevad ning projekti tegevuste elluviimiseks vajalikud abikõlblikud kulud tekivad;

3) *alginvesteering* on investeering, mis vastab üldise grupierandi määruse artikli 2 punktis 49 esitatud definitsioonile;

4) *ei kahjusta oluliselt põhimõte* on põhimõte, mille kohaselt ei tekitata Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (EL T L 198, 22.06.2020, lk 13–43), artiklis 17 nimetatud olulist kahju ühelegi artiklis 9 sätestatud keskkonnaeesmärgile;

5) *energiatõhusus* on töö, teenuse, kauba või energiaväljundi ja energiasisendi vaheline suhe;

6) *innovatsioon* on uute ideede ja teadmiste kasutamine uudsete lahenduste rakendamiseks;

- 7) *kliimakindluse tagamine* on protsess, mille eesmärk on vältida taristu vastuvõtlikkust võimalikele pikaajalistele kliimamõjudele, tagades, et järgitakse energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtet ja et projektist tulenevate kasvuhoonegaaside heitkoguste tase on kooskõlas 2050. aastaks saavutatava kliimanetraalsuse eesmärgiga;
- 8) *projekt* on kindlaks määratud tulemuse, eelarve ja piiritletud ajaraamiga tegevus või seotud tegevuste kogum, millega kaasnevate kulude hüvitamiseks toetust taotletakse või kasutatakse;
- 9) *projekti kogumaksumus* on projekti elluviimiseks tehtavate abikõlblike ja abikõlbmatute kulude kogusumma;
- 10) *ressursiaudit* on ettevõtte ressursikasutuse analüüs, mille eesmärk on anda hinnang säästuvõimalustele ettevõttes rakendusüksuse poolt eelnevalt rakendusasutusega kooskõlastatud juhendi „Nõuded ressursiauditile“ kohaselt;
- 11) *ülevaatlik audit* on ressursiaudit, kus antakse ülevaade ettevõtte ressursikasutusest ja soovitusel edasiseks tegevuseks;
- 12) *detailne audit* on ressursiaudit, kus antakse detailne analüütiline ülevaade, mis on ressursisäästu projekti aluseks ja milles sisaldub hinnanguline säästupotentsiaal, projekti kirjeldus ja tasuvushinnang, soovituslik tegevuskava ning seireplaan;
- 13) *ressursid* on kõige üldisemas mõistes tootmisvahendid ja -tagavarad, mida on võimalik kasutada;
- 14) *ressursitootlikkus* on materjali kasutuse efektiivsust väljendav näitaja, mis arvutatakse sisemajanduse koguprodukti ja kodumaise materjalitarbimise suhtena, mille arvutamisel kasutatakse sisemajanduse koguprodukt aheldatud väärtust, mille referentsaasta on 2015, ning mis näitab mitu lisandväärtuse eurot on suudetud luua ühe kilogrammi materjali kasutamise abil;
- 15) *ressursitõhusus* on säästetud ressursi hulk, mis määratakse, mõõtes või hinnates tarbimist enne ja pärast ressursitõhususe parandamise meetme rakendamist, tagades ka ressursitarbimist mõjutavate välistingimuste normaliseerimise;
- 16) *suurettevõtja* on ettevõtja, kes ei vasta väikese või keskmise suurusega ettevõtja mõistele;
- 17) *tootmisjääk* on materjal, mida ei ole tahtlikult toodetud, vaid on tootmisprotsessist üle jääv materjal või muu ressurss;
- 18) *tootmisüksus* on eraldiseisev hoonete, rajatiste või seadmete kompleks, mille eraldiseisvusest tingituna on võimalik välja arvestada tema majanduslikud näitajad – tootmismahud, kulud ja tulud – ning tehtav investeering on käsitatav terviklahendusena;
- 19) *uut majandustegevust soodustav alginvesteering* on investeering, mis vastab üldise grupierandi määruse artikli 2 punktis 51 esitatud definitsioonile;
- 20) *väikese või keskmise suurusega ettevõtja* on ettevõtja konkurentsiseaduse § 2 mõistes ja kes vastab üldise grupierandi määruse lisas I sätestatud kriteeriumidele;
- 21) *ümberpaigutamine* on sama või sarnase tegevuse või selle osa üleviimine ühest Euroopa Majanduspiirkonna (edaspidi EMP) lepingu osalisriigi ettevõttest teise EMP lepingu osalisriigis asuvasse ettevõttesse, kuhu toetatav investeering tehakse. Ümberpaigutamine toimub siis, kui toode või teenus täidab nii algses kui ka toetatavas ettevõttes vähemalt osaliselt sama otstarvet ja vastab sama liiki tarbija nõudmistele või vajadustele ning EMP lepingu osalisriigis asuva abisaaja ühes ettevõttes lähevad samas või sarnases tegevusalas kaduma töökohad;
- 22) *Tallinna regioon* on Tallinna linn, Maardu linn, Harku vald, Saue vald, Saku vald, Kiili vald, Rae vald, Jõelähtme vald, Viimsi vald.
- 23) *Tartu regioon* on Tartu linn haldusüksusena.

§ 3. Toetuse andmise eesmärk ja tulemus

(1) Toetuse andmise eesmärk on suurendada ettevõtete ressursi- ja energiatõhusust ning ressursitootlikkust tööstusettevõtetes innovaatiliste rohetehnoloogiate ja lahenduste kasutuselevõtu kaudu, et aidata kaasa kliimanetraalsele majandusele ja kliimamuutustega kohanemisele.

(2) Toetuse andmine panustab meetmete nimekirja väljundnäitaja saavutamisse, milleks on ringmajanduses toetatavad ettevõtjad.

(3) Toetuse tulemusena panustatakse meetmete nimekirja tulemusnäitaja saavutamisse, milleks on esmase toorme sääst.

(4) Toetatavates projektides arvestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ELT L 231, 30.06.2021, lk 159–706), artiklis 9 nimetatud horisontaalseid põhimõtteid. Toetatavate projektide tegevused aitavad kaasa Riigikogu 12. mai 2021. a otsusega heaks kiidetud Eesti pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ (edaspidi *Eesti 2035*) aluspõhimõtete hoidmisele ning sihi „Eesti majandus on tugev, uuendusmeelne ja vastutustundlik“ ja selle alamsihi „Eesti majandus on tugev ja rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline ning leiab uusi äriühingusi“ eesmärkide saavutamisse.

(5) Eesti 2035 aluspõhimõtete hoidmist ja sihi „Majandus - Eesti majandus on tugev, uuendusmeelne ja vastutustundlik“ saavutamisele kaasa aitamist keskkonna- ja kliimaeesmärke ning regionaalarengut toetaval moel hinnatakse toetuse andmisel näitajatega „ressursitootlikkus“, „kasvuhoonegaaside netoheide ekvivalenttonnides“, „ringleva materjali määr“ ja „tööjõu tootlikkus“.

(6) Toetuse andmisel on projekti täiendav spetsiifiline näitaja käesoleva määruse § 5 lõike 1 punktides 1-3 toodud toetatav tegevus ja selle arv ning § 16 lõike 1 punktides 1 ja 4-7 toodud tegevus ja selle tulemus.

§ 4. Rakendusasutus, rakendusüksus ja rakendusüksuse kohustused

(1) Rakendusasutus on Kliimaministeerium (edaspidi *rakendusasutus*).

(2) Rakendusüksus on Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus (edaspidi *rakendusüksus*).

(3) Rakendusüksus kohustub seoses riigiabi ja vähese tähtsusega abi andmisega:

1) säilitama vähese tähtsusega abi kava käsitlevaid andmeid kümne majandusaasta jooksul alates päevast, kui käesoleva määruse alusel anti viimast korda üksikabi;

2) kandma riigiabi ja vähese tähtsusega abi registrisse andmed antud vähese tähtsusega abi ja riigiabi kohta.

(4) Rakendusüksus koostab, kehtestab ja avaldab oma kodulehel enne taotluste vastuvõtu algust asjakohased juhendid ja vormid.

2. peatükk

Toetatavad tegevused, kulude abikõlblikkus ja toetuse määr

§ 5. Toetatavad tegevused

(1) Toetust antakse projektile, mille tegevus panustab §-s 3 nimetatud eesmärgi ning väljund- ja tulemusnäitaja saavutamisse, mis on kooskõlas ressursiauditi tulemustega ja mille raames kujundatakse tootmisprotsess ümber järgmiste tegevuste abil:

1) ressursitõhusa lahenduse rakendamine;

- 2) seadmete soetamine või väljavahetamine uuenduslike ja ressursi säästvamate vastu;
- 3) seadmete soetamine oma tootmisjääkide kasutamiseks, mis vähendab esmase ja suurendab teise toorme kasutamist tootmisprotsessis;
- 4) teavitustegevus, mis tuleneb Vabariigi Valitsuse 12.05.2022 määrusest nr 54 „Perioodi 2021–2027 ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide vahendite andmisest avalikkuse teavitamine“.

(2) Toetatavad tegevused on kooskõlas „ei kahjusta oluliselt“ põhimõttega tulenevalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.06.2020, lk 13–43, edaspidi taksonoomiamäärus), artiklist 17 ega kahjusta oluliselt artiklis 9 nimetatud keskkonnaeesmärke.

§ 6. Riigiabi ja vähese tähtsusega abi

(1) Kui käesoleva määruse alusel antakse riigiabi Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (edaspidi üldine grupierandi määrus), alusel, lähtutakse nimetatud määruses ja konkurentsiseaduse §-s 342 sätestatust.

(2) Riigiabi antakse kas:

- 1) investeeringuteks ette nähtud regionaalabina (edaspidi regionaalabi) üldise grupierandi määruse artikli 14 alusel;
- 2) investeerimisabina keskkonnakaitseks, sealhulgas CO₂ heite vähendamiseks (edaspidi keskkonnakaitseks antav abi) üldise grupierandi määruse artikli 36 alusel;
- 3) energiatõhususe meetmetesse tehtavateks investeeringuteks ettenähtud abina (edaspidi energiatõhususeks antav abi) üldise grupierandi määruse artikli 38 alusel;
- 4) ressursitõhususe tagamiseks ja ringmajandusele ülemineku toetamiseks antav investeeringuteks ettenähtud abi üldise grupierandi määruse artikli 47 alusel.

(3) Käesolevat määrust ei kohaldata üldise grupierandi määruse artikli 1 lõigetes 2–5 sätestatud juhtudel.

(4) Käesolevat määrust ei kohaldata raskustes olevale ettevõtjale üldise grupierandi määruse artikli 2 punkti 18 mõistes.

(5) Käesoleva määruse alusel ei maksta üksikabi ettevõtjale, kellele Euroopa Komisjoni sellise eelneva otsuse alusel, millega sama liikmesriigi poolt antud abi on tunnistatud ebaseaduslikuks ja siseturuga kokkusobimatuks, on esitatud seni täitmata korraldus abi tagasimaksmiseks.

(6) Abil peab olema ergutav mõju vastavalt üldise grupierandi määruse artiklile 6.

(7) Kui määruse alusel antav abi on vähese tähtsusega abi, järgitakse abi andmisel Euroopa Komisjoni määruses (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1–8), ja konkurentsiseaduse §-s 33 sätestatut.

(8) Abi andmisel kohaldatakse lõikes 6 nimetatud määruse artiklis 1 sätestatud välistusi. Ühele ettevõtjale kõigist allikatest antud vähese tähtsusega abi ei tohi kolme majandusaasta jooksul ületada 200 000 eurot.

(9) Üheks ettevõtjaks loetakse Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013 artikli 2 lõikes 2 määratletud ettevõtja. Vähesese tähtsusega abi võib kumuleerida teiste abiliikidega Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013 artiklis 5 sätestatud tingimustel ja piirmäärades.

(10) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud abi liike ühe taotluse raames kombineerida ei ole lubatud.

§ 7. Kulude abikõlblikkus

(1) Kulu on abikõlblik, kui see on kooskõlas ühendmääruse 5. peatükis ja käesolevas määruses sätestatud tingimustega ja taotluse rahuldamise otsusega.

(2) Abikõlblikud on järgmised määruse § 5 kohase tegevuse elluviimiseks ja § 3 kohase tulemuse saavutamiseks vajalikud kulud vastavalt §-s 9 sätestatud piirmääradele ja taotluse rahuldamise otsusele:

- 1) materiaalsesse ja immateriaalsesse varasse tehtavate investeeringute kulud;
- 2) investeeringutega seotud seadistamise kulud;
- 3) teavitamise ja avalikustamise kulud, mis on vajalikud teavitusnõude täitmiseks vastavalt Vabariigi Valitsuse määrusele 12.05.2022 nr 54 „Perioodi 2021–2027 ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide vahendite andmisest avalikkuse teavitamine“;
- 4) regionaalabi andmisel on abikõlblikud kulud, mis on seotud alginvesteeringu või uut majandustegevust soodustava alginvesteeringuga materiaalsesse või immateriaalsesse varasse ja mida arvestatakse üldise grupierandi määruse artikli 14 lõigetes 4, 6, 8 ja 9 sätestatud tingimuste järgi;
- 5) keskkonnakaitseks antava abi korral on abikõlblikud täiendavad investeerimiskulud, mida arvestatakse üldise grupierandi määruse artikli 36 lõikes 4 sätestatud tingimuste järgi;
- 6) energiatõhususeks antava abi korral on abikõlblikud täiendavad investeerimiskulud, mida arvestatakse üldise grupierandi määruse artikli 38 lõikes 3 sätestatud tingimuste järgi;
- 7) ressursitõhususe tagamiseks ja ringmajandusele ülemineku toetamiseks antava investeeringuteks ettenähtud abi andmisel on kulud abikõlblikud üldise grupierandi määruse artikli 47 lõike 7 tingimuste järgi;
- 8) projektijuhtimise kulu on üle 200 000-eurose kogumaksumusega projektide korral abikõlblik sisseostetud teenusena kuni 5 protsendi ulatuses projekti abikõlblikest kuludest.

(3) Projekti kogumaksumusega kuni 200 000 eurot toetatakse kindlasummalise makse alusel taotluse rahuldamise otsuses määratud ulatuses.

(4) Lisaks ühendmääruse §-s 17 nimetatud abikõlbmatutele kuludele on abikõlbmatud järgmised kulud:

- 1) projektijuhtimise kulu alla 200 000-eurose kogumaksumusega projektide korral;
- 2) kulu sõiduki soetamiseks või rendiks;
- 3) kinnisvara ostmise või rentimise kulu;
- 4) üld- ja tegevuskulud;
- 5) investeeringu kulu, mis tehakse üldise grupierandi määruse artiklite 36 ja 38 alusel selleks, et viia ettevõtja tegevus kooskõlla Euroopa Liidu normatiividega, sealhulgas normatiividega, mis on juba vastu võetud, kuid ei ole veel jõustunud;
- 6) muu projektiga mitteseotud ning projekti elluviimise seisukohast põhjendamatult või ebaoluline kulu;
- 7) riigiabi eeskirjade kohaselt abikõlbmatu kulu.

(5) Käesoleva määruse § 7 lõikes 2 nimetatud riigiabi taotlemise korral ei või kavandatavat tegevust alustada ega sellega seotud siduvaid kohustusi võtta varem kui taotluse esitamise päevale järgneval päeval.

§ 8. Projekti abikõlblikkuse periood

(1) Projekti abikõlblikkuse perioodi algus ei või olla varasem kui taotluse rakendusüksusele esitamise päev ning lõpp ei või olla hilisem kui 31.12.2029.

(2) Projekti abikõlblikkuse perioodi kestus on maksimaalselt 24 kuud.

(3) Toetuse saaja taotluse alusel ja mõjuva põhjuse olemasolul võib rakendusüksus abikõlblikkuse perioodi pikendada kuni 31.12.2029. Abikõlblikkuse perioodi pikendamisel võib ületada ka lõikes 2 nimetatud perioodi.

§ 9. Toetuse piirsumma ja osakaal

(1) Taotletava toetuse maksimaalne summa on 1 000 000 eurot ja toetuse minimaalne summa 50 000 eurot projekti kohta.

(2) Kui abi antakse vähese tähtsusega abina, on toetuse osakaal kuni 47,93 protsenti.

(3) Kui abi antakse regionaalabina üldise grupierandi määruse artikli 14 alusel, on toetuse osakaal suurettevõtjale kuni 20 protsenti, keskmise suurusega ettevõtjale kuni 30 protsenti ja väikeettevõtjale kuni 40 protsenti.

(4) Kui abi antakse regionaalabina üldise grupierandi määruse artikli 14 alusel Ida-Virumaa maakonnas, on toetuse osakaal suurettevõtjale kuni 25 protsenti, keskmise suurusega ettevõtjale kuni 35 protsenti ja väikeettevõtjale kuni 45 protsenti.

(5) Kui abi antakse keskkonnakaitseks antava abina üldise grupierandi määruse artikli 36 alusel, on toetuse osakaal suurettevõtjale kuni 45 protsenti, väike- ja keskmise suurusega ettevõtjale kuni 47,93 protsenti.

(6) Kui abi antakse energiatõhususeks antava abina üldise grupierandi määruse artikli 38 alusel, on toetuse osakaal suurettevõtjale kuni 35 protsenti, keskmise suurusega ettevõtjale kuni 45 protsenti, väikeettevõtjale kuni 47,93 protsenti.

(7) Kui abi antakse ressursitõhususe tagamiseks ja ringmajandusele ülemineku toetamiseks üldise grupierandi määruse artikli 47 alusel, on toetuse osakaal suurettevõtjale kuni 45 protsenti, väike- ja keskmise suurusega ettevõtjale kuni 47,93 protsenti.

3. peatükk

Nõuded taotlejale ja taotlusele

§ 10. Nõuded taotlejale

(1) Taotleja võib olla äriühing, kelle tegevusala vastab vähemalt 20% müügitulu ulatuses justiitsministri 28. detsembri 2005. a määruse nr 59 „Kohtule dokumentide esitamise kord“ lisas 16 „Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatori (edaspidi *EMTAK*)“ järgmistele koodidele: mäetööstus (jagu B, alajagu 07-09) või töötlev tööstus (jagu C, alajagu 10-33).

(2) Toetuse taotleja peab vastama ühendmääruse §-s 3 nimetatud nõuetele.

(3) Toetust ei anta Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1058, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi, artiklis 7 esitatud tegevusvaldkondade projektidele.

(4) Taotleja viimase kolme majandusaasta keskmine müügitulu summeeritult lõikes 1 nimetatud põhi- ja kõrvaltegevuste kohta peab olema vähemalt võrdne taotletava toetuse summaga.

§ 11. Taotleja kohustused

Toetuse taotleja on kohustatud täitma ühendmääruse §-s 2 sätestatud nõuded ning esitama rakendusüksusele informatsiooni, mis võib mõjutada taotluse kohta otsuse tegemist või taotluse rahuldamise otsuse alusel tehtavaid makseid.

§ 12. Nõuded taotlusele

(1) Taotletava toetuse suurus ja selle osakaal abikõlblikest kuludest ei tohi ületada §-s 9 sätestatud toetuse määra ning taotlus peab vastama ühendmääruse § 4 lõikes 1 sätestatule.

(2) Taotlus peab sisaldama lisaks ühendmääruse § 4 lõikes 2 nimetatud kinnitustele järgmised andmeid ja dokumente:

- 1) andmed taotleja kohta;
- 2) projekti eesmärgi ja kavandatavate toetatavate tegevuste kirjeldus;
- 3) taotleja kinnitus esitatud andmete õigsuse kohta;
- 4) selgitus ja kinnitus, et projekt vastab põhimõttele „ei kahjusta oluliselt“ rakendusüksuse kehtestatud juhendi alusel, mis avaldatakse taotlusvooru avamisel rakendusüksuse kodulehel.
- 5) kui taotleja on taotlenud või taotleb projektile või projekti üksikutele osadele toetust muudest allikatest, tuleb taotlusele lisada andmed kõigi projekti avaliku sektori toetuste kohta, sealhulgas toetuste kohta muudest riigieelarvelistest, Euroopa Liidu või välisabi vahenditest;
- 6) kui omafinantseering tagatakse laenu abil finantsasutusest, lisatakse taotlusele laenuandja krediitkomitee laenuotsus. Erandkorras võib rakendusüksus laenuotsuse esitamata jätmist aktsepteerida, kui taotleja on sellekohase taotluse ja asjakohase tõenduse esitanud ning finantshindamise käigus on taotleja laenu saamise suutlikkus ammendavalt tuvastatav muul viisil;
- 7) projekti tegevusega seotud kinnisaja või ehitise omandi- või kasutusõigust tõendavad dokumendid, mis kehtivad taotluse esitamise hetkest ning näitavad kehtivust vähemalt kuni viis aastat pärast projekti viimase lõppmakse saamist;
- 8) taotleja kinnitus, et ta nõustub elektroonilisel teel teabe saamisega taotluses avaldatud elektronposti aadressil, elektrooniliselt esitatakse ka projektiga seotud otsused;
- 9) tõendid omafinantseeringu ning projekti abikõlbmatute kulude tasumise suutlikkuse kohta;
- 10) volikiri, kui taotleja esindaja tegutseb volituse alusel;
- 11) projekti kulude loetelu ja seda põhjendavad võrreldavad hinnapakkumised;
- 12) teave, mis tõendab taotleja ettevõtte suurust;
- 13) ressursiauditi aruanne või selle uuendus, milles on kirjeldatud ressursitõhususe projekti, sealhulgas projekti seireplaani. Kui projekti kogumaksumus on 200 000 eurot või suurem, peab esitama detailse auditi, kui alla 200 000 euro, siis piisab ülevaatlikust auditist;
- 14) projekti ajakava ja toetuse kasutamise rahastamiskava, mis on realistlik ja kooskõlas §-s 8 sätestatud abikõlblikkuse perioodiga;
- 15) finantsanalüüs, mis kajastab projektis osalevate äriühingute majanduslikku olukorda ja taotluses sisalduvat projekti ning vastab rakendusüksuse kehtestatud juhendile;
- 16) kinnitus, et taotlus ei sisalda tegemisel olevaid või tehtud töid;
- 17) kinnitus, et taotluses planeeritud tegevus on kooskõlas Euroopa Liidu ja riigisiseste õigusaktidega;

- 18) selgitus taotleja ja taotluse vastavuse kohta riigiabi nõuetele asjakohaste lisadega rakendusüksuse kodulehel avaldatud juhendi järgi;
- 19) kinnitus, et projektis toodud tegevused vastavad käesolevas määruses sätestatud nõuetele ettevõtte põhi- või kõrvaltegevuse kohta ega ole vastuolus § 10 lõikes 3 sätestatud tegevustega;
- 20) kliimakindluse tagamise hinnang taristuinvesteeringute puhul, mille kestvus on vähemalt viis aastat, esitatakse rakendusüksuse kehtestatud juhendi kohaselt, mis põhineb Euroopa Komisjoni teatisel 2021/C 373/01 „Taristu kliimakindluse tagamise tehnilised suunised aastateks 2021–2027“ (ELT C 373, 16.9.2021, lk 1–92);
- 21) projekti tulemusena vähenevate kasvuhoonegaaside kokkuhoiu arvutamise käik rakendusüksuse veebilehel avaldatud vormil;
- 22) toetuse summa, selle osakaal abikõlblikest kuludest ja abi liik;
- 23) kinnitus, et projekti elluviimisel ei riivata Euroopa Liidu põhiõiguste hartas toodud põhiõiguseid;
- 24) taotlus peab vastama § 17 sätestatud valiku- ja vastavuskriteeriumitele;
- 25) kinnitus, et meetme raames toetust saanud tegevused ei põhjusta olulist kahju keskkonna- ja kliimaeesmärkidele, ning järgima keskkonda reguleerivate õigusaktide nõudeid.

4. peatükk **Toetuse taotlemine**

§ 13. Taotlusvooru avamine

- (1) Taotlusvooru eelarve ja ajakava kinnitab rakendusasutus, kes edastab asjakohase teabe rakendusüksusele.
- (2) Vähemalt 40% taotlusvooru eelarvest tuleb suunata toetusteks väljaspoole Tallinna ja Tartu regioone.
- (3) Taotluste vastuvõtu algusest, peatamisest, lõpetamisest ja taotlusvooru eelarvest teavitab rakendusüksus avalikkust ja sihtrühmasid oma kodulehel ning üleriigilise levikuga ajalehes vähemalt kümme tööpäeva enne taotluste vastuvõtu algust. Kui esitatud taotluste maht ületab taotlusvooru eelarve, peatab rakendusüksus viivitamata taotluste vastuvõtmise ja teatab peatamisest oma kodulehel.

§ 14. Toetuse taotlemise tähtaeg ja taotluse esitamise viis

- (1) Taotluse saab esitada taotleja või volitatud isik digitaalselt allkirjastatuna jooksvalt e-toetuse keskkonna kaudu kuni toetuse taotlusvooru eelarve ammendumiseni.
- (2) Taotlusi ei võeta vastu enne taotluste vastuvõtu alguse päeva.
- (3) Kui e-toetuse keskkonnas esineb tõrkeid, rakendub taotluste vastuvõtu alguse päevale ühendmääruse § 5 lõige 2.

5. peatükk **Taotluse menetlemine**

§ 15. Taotluse esitamine ja toimingud taotlusega

- (1) Taotlus toetuse saamiseks esitatakse e-toetuse keskkonna kaudu määruse §-s 12 sätestatud tingimuste kohaselt.

- (2) Taotluse vastuvõtmisel kohaldatakse ühendmääruse § 5.
- (3) Rakendusüksus teeb taotleja ja esitatud taotluse suhtes järgmised toimingud:
- 1) vaatab taotluse läbi;
 - 2) küsib selgitusi ja lisateavet;
 - 3) teeb ettepanekuid taotluse täiendamiseks ja muutmiseks;
 - 4) tunnistab taotluse ja taotleja nõuetele vastavaks või mittevastavaks;
 - 5) teeb taotluse rahuldamise, osalise rahuldamise, kõrvaltingimustega rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse.
- (4) Taotlusi vaadatakse läbi nende esitamise järjekorras.
- (5) Taotluse läbivaatamise käigus kontrollitakse taotluse ja selle lisadokumentide ning taotleja vastavust määruse nõuetele ja taotletava toetuse kulude abikõlblikkust.
- (6) Rakendusüksus võib taotluse läbivaatamise käigus nõuda taotlejalt selgitusi ja lisateavet taotluses ja selle lisades esitatud andmete kohta või taotluse täiendamist või muutmist, kui esitatud taotlus ei ole piisavalt selge või selles esineb puudusi, näidates ühtlasi, millised puudused vajavad kõrvaldamist. Taotlejale antakse ühe päringu kohta puuduste kõrvaldamiseks aega kuni kümme tööpäeva vastavasisulise teate väljastamisest arvates. Taotluse menetlustähtaja kulgemine peatub kuni puuduste kõrvaldamiseni.
- (7) Taotlus ja taotleja tunnistatakse nõuetele vastavaks juhul, kui on täidetud kõik määruses taotlusele ja taotlejale esitatud nõuded.
- (8) Taotlust ei tunnistata nõuetele vastavaks, kui esineb vähemalt üks järgmistest asjaoludest:
- 1) taotlus või taotleja ei vasta taotlusele või taotlejale esitatavatele nõuetele ning taotleja ei ole lõike 6 alusel määratud tähtaja jooksul puudusi kõrvaldanud;
 - 2) taotluses on esitatud ebaõigeid või mittetäielikke andmeid või taotleja mõjutab õigusvastaselt taotluse menetlemist;
 - 3) taotleja ei võimalda kontrollida taotluse nõuetele vastavust.
- (9) Taotleja või taotluse nõuetele mittevastavaks tunnistamise korral teeb rakendusüksus taotluse rahuldamata jätmise otsuse.
- (10) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud toimingute tähtaeg on kuni 60 tööpäeva taotluse esitamisest rakendusüksusele. Taotluse menetlemise aega võib rakendusüksus põhjendatud juhtudel pikendada.

§ 16. Hindamiskomisjoni moodustamine

- (1) Projektide valimiseks moodustab rakendusüksus hindamiskomisjoni, mille koosseis kooskõlastatakse rakendusasutusega.
- (2) Rakendusüksusel on õigus hindamisprotsessi kaasata eksperte.
- (3) Hindamiskomisjoni liikmed ja eksperdid peavad kinnitama oma erapooletust ja sõltumatust hinnatavatest projektidest ja taotlejatest.

§ 17. Projektide hindamine, vastavus-, valikukriteeriumid ja -metoodika

(1) Käesoleva määruse § 12 nõuetele vastava taotluse puhul hinnatakse taotlust esmalt järgmiste vastavuskriteeriumide alusel:

- 1) ressursitootlikkuse kasv;
- 2) investeeringu innovaativsus;
- 3) vastavus põhimõttele „ei kahjusta oluliselt“;
- 4) kasvuhoonegaaside heide vähenemine tootanguühiku kohta;
- 5) projekti ressursikasutuse paranemine;
- 6) esmase toorme sääst projektidega;
- 7) projekti abil saavutatav energiasääst;
- 8) projekti abil loodava taristu vastavus kliimakindluse nõuetele.

(2) Lõike 1 punktis 1 nimetatud kriteerium loetakse täidetuks, kui taotluse hindamise tulemusena selgub, et ressursisäästuprojekti tulemusena suureneb ettevõtte ressursitootlikkus.

(3) Lõike 1 punktis 2 nimetatud kriteerium loetakse täidetuks, kui taotluse hindamise tulemusena selgub, et selles kirjeldatud tehnoloogiline lahendus on innovaatiline (vastab innovatsiooni definitsioonile).

(4) Lõike 1 punktis 3 nimetatud kriteerium loetakse täidetuks, kui taotleja on hinnanud projekti mõju keskkonnamärgidele ja kirjeldanud vajaduse korral mõjude vältimise või leevendusmeetmete rakendamist ning selle tulemusena ei ole tekitatud olulist kahju ühelegi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.06.2020, lk 13–43), artiklis 9 sätestatud keskkonnamärgile artikli 17 tähenduses.

(5) Lõike 1 punktis 4 nimetatud kriteerium loetakse täidetuks, kui projekti tulemusena väheneb kasvuhoonegaaside heide ettevõttes tootanguühiku kohta.

(6) Lõike 1 punktis 5 nimetatud kriteerium loetakse täidetuks, kui projektiga saavutatakse ressursikasutuse paranemine vähemalt 2 protsenti.

(7) Lõike 1 punktis 6 nimetatud kriteerium loetakse täidetuks, kui projektiga saavutatakse põhilise või põhiliste materjalide esmase toorme sääst ja ressursisääst.

(8) Lõike 1 punktis 7 nimetatud kriteerium loetakse täidetuks, kui projektiga ei suurene energiakasutus tootanguühiku kohta või saavutatakse energiasääst tootanguühiku kohta.

(9) Lõike 1 punktis 8 nimetatud kriteerium loetakse täidetuks, kui kliimakindluse nõue projektile kohaldub ja on tehtud kliimakindluse analüüs koos vajadusest lähtuvate rakendatavate leevendusmeetmetega, tagatakse projektis rajatava taristu vastavus kliimakindluse nõuetele.

(10) Projekti rahastamise otsustamisel lähtub rakendusüksus järgmistest valikukriteeriumidest:

- 1) projekti kooskõla keskkonnavaldkonna arengukava (KEVAD) ringmajanduse tegevussuuna tagamiseks, mõju perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskava erieesmärgile ja toetusmeetme eesmärkide saavutamisele;
- 2) projekti põhjendus;
- 3) projekti kuluefektiivsus;
- 4) taotleja suutlikkus projekti ellu viia;
- 5) projekti kooskõla Eesti pikaajalise arengustrateegia aluspõhimõtte ja sihiga „Majandus – Eesti majandus on tugev, uuendusmeelne ja vastutustundlik“ kliima- ja keskkonnavaldkonnas.

(11) Lõike 10 punktis 1 nimetatud kriteerium loetakse täidetuks, kui taotluse ja selle lisadokumentide alusel on võimalik asuda seisukohale, et projekt panustab määruuses nimetatud toetuse andmise eesmärkidesse, sh „Eesti 2035“ sihti „Majandus – Eesti majandus on tugev, uuendusmeelne ja vastutustundlik“ kliima- ja keskkonnavaldkonnas ja määruuses nimetatud tulemusse.

(12) Lõike 10 punktis 2 nimetatud kriteerium loetakse täidetuks, kui toetuse taotluses kajastatud tegevused vastavad määruuse §-s 5 toodud toetatavatele tegevustele ning toetuse taotluse lisadokumendid kinnitavad selliste tegevuste nõuetekohase elluviimise võimalust.

(13) Lõike 10 punktis 3 nimetatud kriteerium loetakse täidetuks, kui taotleja esitatud info alusel on võimalik asuda põhjendatult seisukohale, et kavandatav eelarve on kuluefektiivne ja määruusega kooskõlas.

(14) Lõike 10 punktis 4 nimetatud kriteerium loetakse täidetuks, kui taotleja vastab kõigile määruuses taotlejale sätestatud nõuetele.

(15) Lõike 10 punktis 5 nimetatud kriteerium loetakse täidetuks, kui toetuse taotluses kajastatud teabe põhjal on võimalik asuda seisukohale, et toetatav projekt vastab määruuse §-s 3 sätestatud toetuse andmise eesmärkidele.

§ 18. Taotluse rahuldamise tingimused ja kord

(1) Taotleja ja taotluse määruuse nõuetele vastavuse korral rahuldatakse taotlus otsusega, kui need vastavad ühendmääruuse § 8 lõikes 1 sätestatule.

(2) Taotluse rahuldamise otsuses täpsustatakse toetuse saaja õigusi ja kohustusi, kehtestatakse tingimused ja märgitakse lisaks ühendmääruuse § 8 lõikes 4 sätestatule:

- 1) projekti elluviimise tingimused, sealhulgas tähtaeg projekti elluviimisega alustamiseks;
- 2) toetuse maksmise tingimused ja eeldatav ajakava;
- 3) kestvuse nõude periood ja sellega seotud kohustused;
- 4) teave riigiabi või vähese tähtsusega abi andmise kohta;
- 5) toetuse andmise ja kasutamise seotud teabe ja aruannete esitamise tähtajad ja kord;
- 6) projekti kooskõla keskkonnavaldkonna arengukavaga (KEVAD) ringmajanduse tegevussuuna tagamiseks, mõju perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskava eesmärgile ja toetusmeetme eesmärkide saavutamisele;
- 7) hangete läbiviimise ja kontrolli nõuded.

(3) Rakendusüksus toimetab taotluse rahuldamise otsuse toetuse saajale kätte kolme päeva jooksul pärast otsuse tegemist e-toetuse keskkonnas.

(4) Kui projekti kogumaksumus on kuni 200 000 eurot, käsitatakse toetust kindlasummalise maksena ning taotluse rahuldamise otsuses määratakse projekti tulemus ja toetuse summa ühendmääruuse § 20 lõike 1 punkti 1 kohaselt.

(5) Kindlasummalise makse korral on toetuse summa määramise aluseks taotlusekohase projekti kogumaksumus, mis on selgunud käesoleva määruuse § 12 lõike 2 punktis 11 nimetatud hinnapakkumuste võrdluse tulemusena.

(6) Kindlasummalise makse korral määratakse projekti tulemuseks projekti tegevuste kavandatud mahus elluviimine.

(7) Projekt kuulub rahastamisele ja toetuse taotlus rahuldamisele osaliselt või täielikult, kui on täidetud kõik käesolevas määruses taotlejale ja taotlusele esitatud nõuded ning taotluses kirjeldatud projekt vastab ettenähtud valikukriteeriumidele.

(8) Toetuse taotlusi rahastatakse nende esitamise järjekorras. Rakendusüksus rahuldab käesolevale paragrahvile vastavad toetuse taotlused osaliselt või täielikult nende esitamise järjekorras kuni taotluste rahastamiseks ettenähtud eelarve ammendumiseni.

§ 19. Taotluse rahuldamata jätmise tingimused ja kord

(1) Taotlus jäetakse rahuldamata ühendmääruse § 8 lõigetes 2 ja 3 nimetatud juhtudel.

(2) Menetluses olevate taotluste kohta, mille rahaline maht ületab meetme eelarve vaba jäägi ja mida ei ole võimalik ühendmääruse § 9 lõikes 1 sätestatu kohaselt osaliselt rahuldada, tehakse ühendmääruse § 8 lõike 2 punkti 5 alusel taotluse rahuldamata jätmise otsus.

(3) Rakendusüksusel on õigus teha taotlejale ettepanek taotlust muuta, kui see ei vasta ühendmääruse § 9 lõikele 1. Kui taotleja ei nõustu taotluse muutmise ettepanekuga, teeb rakendusüksus taotluse rahuldamata jätmise otsuse.

(4) Taotluse rahuldamata jätmise otsuses märgitakse vähemalt:

- 1) otsuse tegija;
- 2) otsuse tegemise kuupäev ja otsuse number;
- 3) taotluse esitaja;
- 4) taotluse rahuldamata jätmise põhjendus;
- 5) otsuse vaidlustamise alused ja tähtaeg.

(5) Rakendusüksus toimetab taotluse rahuldamata jätmise otsuse toetuse taotlejale kätte kolme päeva jooksul pärast otsuse tegemist e-toetuse keskkonnas.

§ 20. Taotluse osaline või kõrvaltingimusega rahuldamine

(1) Taotluse osaline rahuldamine on lubatud üksnes põhjendatud juhul ja tingimusel, et toetuse andmise eesmärk on saavutatav ka taotluse osalisel rahuldamisel. Taotluse osalisel rahuldamisel võib taotleja nõusolekul toetussummat vähendada. Kui taotleja ei ole toetussumma muutmisega nõus, teeb rakendusüksus taotluse rahuldamata jätmise otsuse.

(2) Taotluse võib osaliselt rahuldada, kui taotluse rahaline maht ületab toetuste eelarve vaba jäägi.

(3) Taotluse võib osaliselt rahuldada ühendmääruse § 9 lõike 1 kohaselt.

(4) Taotluse rahuldamise otsuse võib teha kõrvaltingimusega ühendmääruse § 9 lõigetes 2 ja 3 sätestatu kohaselt.

(5) Taotluse tingimusliku rahuldamise otsuse alusel ei teki toetuse saajal õigust toetuse maksetele. Õigus toetusega seotud maksetele tekib toetuse saajal pärast rakendusüksuse poolt tingimuse saabumise või täitmise tuvastamist toetuse saaja esitatud teabe põhjal, välja arvatud juhul, kui teavet on võimalik rakendusüksusel tuvastada infosüsteemist või andmeallikast.

6. peatükk

Taotluse rahuldamise otsuse muutmine ja kehtetuks tunnistamine

§ 21. Taotluse rahuldamise otsuse muutmine

- (1) Taotluse rahuldamise otsust muudetakse rakendusüksuse algatusel või toetuse saaja sellekohase kirjaliku avalduse alusel ühendmääruse §-des 12 ja 13 sätestatud tingimustel ja korras ning kui see on kooskõlas riigiabi reeglitega.
- (2) Toetuse saaja on kohustatud taotlema rakendusüksuselt taotluse rahuldamise otsuse muutmist järgmistel juhtudel:
 - 1) soovitakse pikendada tegevuste abikõlblikkuse perioodi käesoleva määruse § 8 lõikes 2 sätestatu kohaselt;
 - 2) toetuse taotlejal ei ole võimalik jätkata toetuse kasutamist ettenähtud tingimustel.
- (3) Rakendusüksusel on õigus keelduda taotluse rahuldamise otsuse muutmisest juhul, kui soovitatav muudatus mõjutab oluliselt toetuse andmise eesmärgile vastavat oodatavat tulemust.
- (4) Taotluse rahuldamise otsuse muutmise otsustab rakendusüksus 20 tööpäeva jooksul pärast vastavasisulise taotluse saamist.

§ 22. Taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamine

- (1) Taotluse rahuldamise otsus tunnistatakse osaliselt või täielikult kehtetuks ühendmääruse § 14 või § 37 lõike 7 alusel.
- (2) Toetuse saajal tuleb saadud toetus tagastada lõikes 1 nimetatud otsuses toodu alusel.

7. peatükk

Toetuse saaja õigused ja kohustused

§ 23. Toetuse saaja õigused ja kohustused

- (1) Toetuse saajal on õigus saada rakendusüksuselt informatsiooni ja selgitusi, mis on seotud määruses sätestatud nõuete ja toetuse saaja kohustustega.
- (2) Toetuse saaja peab täitma ühendmääruse §-s 10 nimetatud kohustusi ja muuhulgas:
 - 1) tagab projekti elluviimiseks vajalike õigusaktides ette nähtud lubade ja kooskõlastuste olemasolu;
 - 2) ühendmääruse § 10 lõike 1 punkti 8 kohaselt on toetuse saaja kohustatud võimaldama audiitoril ja kontrollijal viibida projektiga seotud ruumides ja territooriumil, andma neile projekti elluviimise ja toetuse kasutamise kohta suulisi ja kirjalikke selgitusi ning andmeid, sealhulgas väljavõtteid raamatupidamisprogrammist ja pangakontost, ning võimaldama neil teha dokumentidest koopiaid ja väljavõtteid;
 - 3) tagab projekti elluviimise ettenähtud tingimustel ja projektis märgitud tulemuse saavutamise;
 - 4) tagab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2021/1060 artiklites 65 ja 66 nimetatud kestvuse nõude täitmise viie aasta jooksul või kolme aasta jooksul, kui tegemist on toetusega väike või keskmise suurusega ettevõtjale.
 - 5) säilitab toetuse saamise aluseks olevaid dokumente perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse (edaspidi *ÜSS2021_2027*) §-s 18 sätestatu kohaselt;

6) tagab Vabariigi Valitsuse 12.05.2022 määruse nr 54 „Perioodi 2021–2027 ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide vahendite andmisest avalikkuse teavitamine“ kohase teavitamistegevuse.

(3) Toetuse saaja teeb hanked järgmiste nõuete kohaselt:

1) toetuse saaja teeb riigihanke ja ostumenetluse ühendmääruse §-s 11 sätestatud nõuete kohaselt;
2) rakendusüksus sätestab vajaduse korral taotluse rahuldamise otsuses kohustuse esitada enne riigihanke või ostumenetluse väljakuulutamist riigihanke alusdokumentide või ostudokumentide kavandi ja lepingu projekti rakendusüksusele eelkontrolli. Rakendusüksus avaldab dokumentide kohta arvamuse 20 tööpäeva jooksul;

3) toetuse saaja esitab üle 200 000-eurose eelarvega projektide korral rakendusüksusele hanke- või ostumenetluse korraldamist tõendavad dokumendid ja lepingu e-toetuse kaudu viivitamata pärast selle sõlmimist, kui need pole kättesaadavad riigihangete registrist;

4) toetuse saaja esitab enne lepingu muutmist rakendusüksusele ülevaatamiseks muudatuse kavandi;

5) rakendusüksus avaldab dokumentide kohta arvamuse 20 tööpäeva jooksul.

(4) Toetuse saaja peab esimese riigihanke või ostumenetluse välja kuulutama hiljemalt kuus kuud pärast taotluse rahuldamise otsuse tegemist.

(5) Toetuse saaja esitab rakendusüksusele info projekti kavandatavate, elluviidavate või lõpetatud tegevuste ja maksete kohta igal aastal 15. detsembriks ja 15. juuliks.

(6) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021 määruse (EL) 2021/1060 artikli 73 lõike 2 punkti j kohaselt tuleb taristule, mille eluiga on vähemalt viis aastat, tagada kliimakindlus.

(7) Toetatava tegevuse elluviimisel tuleb tagada, et toetatavad tegevused on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021 määruse (EL) 2021/1060 artiklis 9 toodud põhimõtetega „ei kahjusta oluliselt“.

8. peatükk

Aruannete esitamine

§ 24. Toetuse kasutamisega seotud aruannete esitamine

(1) Toetuse saaja esitab rakendusüksusele projekti elluviimise kohta aruande vähemalt üks kord e-toetuse keskkonna kaudu. Rakendusüksus täpsustab taotluse rahuldamise otsuses aruannete esitamise tähtaegu ja sagedust.

(2) Projekti aruandes peab olema kajastatud vähemalt järgmine teave:

1) projekti aruandlusperiood (kumulatiivne);

2) andmed projekti elluviimise kohta (tehtud tegevused, saavutatud tulemused ja eesmärgid);

3) toetuse saaja hinnang projekti tulemuslikkusele ja elluviimisele;

4) info teavitusnõude täitmise kohta, mis tuleneb Vabariigi Valitsuse 12.05.2022 määrusest nr 54 „Perioodi 2021–2027 ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide vahendite andmisest avalikkuse teavitamine“.

(3) Lõpparuandes esitab toetuse saaja kinnituse, et toetatud tegevused panustasid käesoleva määruse § 3 lõigetes 4 ja 5 nimetatud strateegia „Eesti 2035“ aluspõhimõttesse ja sihtidesse.

(4) Toetuse saaja esitab projekti lõpparuande käesoleva määruse § 25 lõike 8 kohaselt.

(5) Rakendusüksusel on õigus rakendusasutusega kooskõlastatult toetuse tulemuslikkuse hindamiseks nõuda toetuse saajalt aruannete esitamist projekti abikõlblikkuse perioodile järgneva viie aasta jooksul.

(6) Paragrahvi 3 lõikes 3 toodud näitaja ja § 17 lõikes 1 punktides 1 ja 4-7 toodud tegevuste saavutustaset raporteeritakse viis aastat pärast projekti lõppemist tegelikele mõõdetud andmetele tuginedes.

(7) Rakendusüksus kinnitab aruanded 30 tööpäeva jooksul nende rakendusüksuse e-keskkonnas esitamisest arvates. Rakendusüksusel on õigus nõuda aruande täiendamist.

(8) Toetuse saaja esitab iga kalendriaasta kohta e-toetuste keskkonnas vastavalt etteantud vormile viiel aastal pärast projekti lõppu järelaruande lõikes 6 nõutud info tegelikele mõõdetud andmetele tuginedes.

9. peatükk

Toetuse maksmise tingimused

§ 25. Toetuse maksmine

(1) Toetust makstakse abikõlbliku kulu hüvitamiseks ühendmääruse 6. peatükis sätestatud tingimustel ja korras.

(2) Toetust makstakse tegelike kulude alusel ühendmääruse § 27 lõikes 1 ja kindlasummalise maksena ühendmääruse § 28 lõike 2 alusel käesolevas määruses ja taotluse rahuldamise otsuses sätestatud tingimustel.

(3) Toetuse saaja esitab makse saamise aluseks nõutud dokumendid ja tõendid rakendusüksusele e-toetuse keskkonna kaudu.

(4) Alla 200 000-eurose kogumaksumusega projektide kindlasummalise makse korral lisatakse maksetaotlusele taotluse rahuldamise otsuses nõutud teave.

(5) Üle 200 000-eurose kogumaksumusega projektide korral lisatakse maksetaotlusele järgmised dokumendid:

1) hanke korraldamist tõendavad dokumendid, kui hange ei ole korraldatud riigihangete registris ja lepingu abikõlblike kulude summa käibemaksuta on 20 000 eurot või enam ja dokumente ei ole eelnevalt rakendusüksusele esitatud;

2) ostumenetluse korraldamist tõendavad dokumendid, kui lepingu abikõlblike kulude summa käibemaksuta on 20 000 eurot või enam ja dokumente ei ole eelnevalt rakendusüksusele esitatud;

3) lepingud, välja arvatud juhul, kui lepingud on eelnevalt rakendusüksusele esitatud või lepingud on kättesaadav riigihangete registrist ja lepingut ei ole muudetud;

4) lepingute muudatused, sealhulgas lepingukohase reservi kasutamist õigustav dokument ja õiguskaitsevahendite kasutamise teavitused, kui lepingut on täidetud algselt kokkulepitust erinevalt;

5) arved või muud raamatupidamisdokumendid;

6) asjade, teenuste või ehitustööde üleandmist ja vastuvõtmist tõendava dokumendi koopia;

7) kulu tasumist tõendav dokument;

8) raamatupidamises projektiga seotud abikõlblike ja abikõlbmatute kulude eristamist tõendav dokument;

9) garantii, kindlustuse või täitmistagatise dokument, kui neid nõutakse lepingutes.

(6) Makse menetlemine toimub ühendmääruse § 25 sätestatud korras.

(7) Rakendusüksus võib peatada makse menetlemise osaliselt või täielikult või toetuse maksmisest keelduda ühendmääruse §-s 33 sätestatud tingimustel.

(8) Viimane maksetaotlus esitatakse pärast toetuse saamisega seotud tingimuste ja kohustuste täitmist koos projekti lõpparuandega või pärast projekti lõpparuande esitamist, kuid mitte hiljem kui 17. jaanuaril 2030. Lõppmakse tehakse, kui rakendusüksus on lõpparuande kinnitanud. Ühendmääruse § 26 lõike 1 kohaselt makstakse toetust kuni 31. märtsini 2030.

§ 26. Makse menetlemise peatamine

Rakendusüksus võib peatada toetuse maksmise aluseks olevate dokumentide menetlemise osaliselt või täielikult ühendmääruse §-s 33 sätestatud juhul.

10. peatükk Finantskorrektsioonid, vaided ja jõustumine

§ 27. Finantskorrektsioonide tegemine ja toetuse tagastamine

Finantskorrektsiooni otsus tehakse ja toetus tagastatakse ÜSS2021_2027 §-des 28–30 ja ühendmääruse §-des 34–38 sätestatu kohaselt.

§ 28. Vaide esitamine

(1) Rakendusüksuse toimingute või otsuse peale tuleb enne halduskohtusse kaebuse esitamist esitada vaide rakendusüksusele ÜSS2021_2027 § 31 kohaselt. Vaide vaadatakse läbi haldusmenetluse seaduses sätestatud korras.

(2) Auditaruande alusel tehtud otsuse peale võib esitada vaide rakendusüksusele ÜSS2021-2027 § 31 kohaselt.

§ 29. Jõustumine

Määrus jõustub riigi jäätmekava 2022–2028 kehtestamisel.

(allkirjastatud digitaalselt)

Kristen Michal
Kliimaminister

(allkirjastatud digitaalselt)
Keit Kasemets
Kantsler